



ОПШТИНА НОВАЦИ

ПРОГРАМА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ 2025

Декември 2024

Вовед

Програмата за активности од областа на еднаквите можности на жените и мажите во Општина Новаци за 2025 година, има за цел да ја промовира и унапреди родовата еднаквост согласно Законот за еднакви можности на жените и мажите (“Службен весник на РМ” бр.201/2015) со кој се забранува и казнува секаков вид дискриминација врз основа на пол во јавниот и приватниот сектор во областа на вработувањето и трудот, образованието, социјалната сигурност, културата, спортот односно во сите сфери на човековото живеење.

Годишната програма за еднакви можности на Општина Новаци опфаќа активности од областа на родовата еднаквост и недискриминација, иницијативи и акции кои ќе водат кон унапредување на положбата на мажите и жените и заштитата од дискриминација.

Политиката на остварувањето на еднаквите можности на жените и мажите треба да овозможи еднакво учество, услови, статус и третман во остварувањето на правата во сите области на општественото живеење.

Политиката на родова рамноправност и зајакнувањето на жените претставува едно од фундаменталните начела на демократијата и општествениот поредок. Родовата рамноправност во Република Северна Македонија е уставна категорија.

Локалната власт може преку своите надлежности и преку координација со многубројните локални фактори, да превзема конкретни акции во корист на половата еднаквост, намалување на нееднаквостите и промовирање на вистинско еднакво општество.

И покрај бројните залагања за надминување на нееднаквостите меѓу жените и мажите , во пракса сеуште постојат социјални, политички, економски и културни нееднаквости меѓу нив. Ваквите нееднаквости се резултат на социјалниот менталитет наметнат поради бројни стереотипи присутни во рамките на семејството, образованието и културата, работната средина, медиумите итн. Доколку сакаме да изградиме заедница што се базира на еднаквост, многу е битно локалната власт целосно да ја земе во предвид половата димензија и да ја вметне во своите правила на управување, организација и практично работење.

Општина Новаци Програмата ќе ја реализира во рамките на своите можности и расположливите средства во Буџетот на Општината за 2025 година, во соработка со различни здруженија на граѓани, институции и организации, кои работат на полето на родовата еднаквост.

Цели

Основни цели на Програмата за активностите на Општина Новаци во рамки на Комисијата за еднакви можности на жените и мажите за 2025 година се:

- промоција на родовата еднаквост како суштинска вредност на општината како локална заедница, (преку спроведување на информативни кампањи и манифестации, информирање на жените за услугите и можностите кои ги нуди Општина Новаци и преку редовна публикација на активности и материјали за родова рамноправност), зајакнување на институционалните капацитети на Општина Новаци за вклучување на родов пристап во

програмирањето и буџетирањето, (преку обуки на КЕМ и општинската администрација), развивање на интерни принципи, норми, постапки и механизми за координирано дејствување

- Подобрување на информирањето за човековите права, механизмите за заштита и родовата рамноправност. Препознавање на дискриминацијата врз основа на пол (во согласност со законските одредби), како и информирање за системите за заштита и казнување на кршењето на тоа право

- промоција на родовата еднаквост како суштинска вредност на општината како локална заедница, (преку спроведување на информативни кампањи и манифестации, информирање на жените за услугите и можностите кои ги нуди Општина Новаци, зајакнување на институционалните капацитети на Општина Новаци за вклучување на родов пристап во програмирањето и буџетирањето, (преку обуки на КЕМ и општинската администрација), развивање на интерни принципи, норми, постапки и механизми за координирано дејствување

- унапредување на заштита од насилство врз жени
- унапредување на механизмите за учество на жените во процесот на носење на одлуки во заедницата со посебен акцент на вклучување на маргинализираните жени

- зајакнување на свеста на жените и мажите за континуирана грижа и заштита на сопственото здравје. Постои потреба од поголема информираност за подобрување на здравствената заштита, поголема едукација за малигните заболувања на репродуктивните органи, за болестите кои се својствени на современите услови на живеење

- Да се зголеми бројот на жени на одговорни функции /сектори и одделенија/ во општинската администрација така и во, комисиите, правните и надзорните органи во локалните институции

- Да се зголеми довербата на граѓаните во институциите во однос на превенцијата и заштитата од родово базирано насилство

- Вклучени жени во едукативни настани и активности /трибини, едукативни работилници/ за запознавање со заштитните механизми што ги нуди домашното законодавство за превенција и заштита од родово базирано насилство

- Вклучување и информирање за можностите на невработени жени од Општина Новаци во програмите и мерките на АВРСМ

Реализација на активностите

Активностите за унапредување на состојбата со родовата рамноправност би се спроведувале преку следните форми и облици:

- Работилници
- Организирање обуки за определени прашања
- Информирање на граѓаните
- Организирање на коалиции од НВО за дејствување

Области на дејствување за реализацијана активностите

Програмата ќе се спроведува во текот на 2025 година и активностите за унапредување на состојбата со родовата рамноправност ќе се насочат во следните области:

Зголемување на учеството на жените и мажите во донесувањето на одлуки и пристапот до ресурси во Општина Новаци

- Јакнење на жени / мажи идни раководители преку работилници
- Ефективно учество во институциите и донесувањето на одлуките
- Обука на советниците од Советот на Општина Новаци за еднакви можности и родова рамноправност

Родова еднаквост преку образование

- Поддршка на образовните потреби на деца во училишна возраст (самохрани и ниско образовни родители) – ангажирање на образовни асистенти
- Информирање на ученици кои го завршуваат основното образование за можностите кои ги нудат нетипичните образовни профили (поради недоволен интерес на девојчињата и момчињата за изучување на нетипични образовни профили)

Родова еднаквост и економското јакнење на жената

- Обуки за претприемништво
- Обуки каде во фокусот ќе бидат можностите за претприемништво и бизнис на руралната жена
- Климатски промени и влијанието врз земјоделието / заштита на животната средина

Родова еднаквост преку здравство

- Подигање на свест за репродуктивно здравје (преку кампањи и работилници)
- Спроведување на едукација за рано откривање на малигни заболувања, дијабетис, срцеви болести

Родова еднаквост преку социјална заштита

- Родова анализа на корисниците на социјалната помош која се доделува од општината, олеснет пристап за остварување на еднократна помош
- Подобрување на квалитетот на животот на возрасните мажи и жени преку ангажирање на лица кои ќе им помагаат (преку проектот “Ранливи категории 5”)
- Организирање посети на стари лица, самци, самохрани родители, лица со попречености

- Едукативни работилници за сите форми на насилство

Јакнење на свесноста на жените за зголемено учество во политичкиот живот

- Подигање и јакнење на свесноста на жените за зголемено учество во политичкиот живот, преку организирање на трибини и средби

Општина Новаци ќе ја вклучи родовата перспектива во дел од своите програми, (социјална, локално-економски, комунални) преку родово-сензитивно унапредување на постапките за јавни набавки, родово одговорно буџетирање и следење на спроведувањето на програмите и услугите со цел унапредување на родовата еднаквост во општината.

АКЦИСКИ ПЛАН ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ОПШТИНА НОВАЦИ

Конкретни цели	Предвидени мерки и активности	Одговорни институции	Показатели на успех	Извори на финансирање	Потребни финансиски средства /Буџет
1.Економско јакнење на жените Зголемување на вработеноста на жените	1.1.Промоција на можностите за олеснет пристап до пазарот на трудот 1.2.Кампања за подобрување на транспарентноста на постапките за вработување 1.3.Промовирање на мерки за вработување и сопствен бизнис	КЕМ Граѓански организации АВРМ	Бр.на одржани трибини, обуки -број на посетители -зголемен број на нововработени жени -изработка на брошура -зголемен интерес на невработени жени за самовработување	Општина Новаци Граѓански организации	5.000,00 ден.
2. Подобрување на положбата на жените и мажите во областа на социјална заштита	2.1.Организирање трибини 2.2. Организирање посети на стари лица, самци, самохрани родители, лица со попречености 2.3.Олеснет пристап за остварување на еднократна помош 2.4Подобрување на квалитетот на животот на возрасните мажи и жени 2.5.Доделување на еднократна парична помош за жени и мажи-самохрани	КЕМ Граѓански организации Црвен крст ЦСР Координатор за еднакви можности Меѓуопштински центар за социјална работа	Број на корисници Број на одржани редби, посети, Број на корисници на помош	Општина Новаци Граѓански организации	10.000,00 ден. Програма за социјална заштита

	родители 2.6.Одбележување на меѓународни денови за подигање на свеста на жените и мажите				
3. Подобрување на положбата на жените и мажите во областа на здравството	3.1. Спроведување здравствена едукација за рано откривање на малигни заболувања 3.2.Едукација за превенција од зависности (дрога, алкохол, обложување) 3.3. Бесплатни прегледи, мерења	КЕМ Граѓански организации Црвен крст ЈЗУ Координатор за еднакви можности	Бр.на посетители Бр.на извршени прегледи	Општина Новаци Граѓански организации	10.000,00 ден.
4. Ефективно остварување на човековите права Борба против родово базирано насилство , заштита и поддршка на жртвите	4.1.Едукација за облиците на дискриминација, родовата еднаквост 4.2.Обука на советниците од Советот на Општина Новаци за еднакви можности и родова рамноправност 4.3.Едукација за обличи на родово базирано насилство преку работилници за подигање на свеста за превенција и заштита од родово насилство во училиштата	КЕМ Граѓански организации координатор за еднакви можности Советници ОУ Славко Лумбарковски-Новаци	Бр.на обуки -бр.на посетители -печатени флаери	Општина Новаци Граѓански организации	5.000,00 ден.
5. Јакнење на	5.1Подигање и	КЕМ	-бр.на	Општина	

свесноста на жените за зголемено учество во политичкиот живот	јакнење на свесноста на жените за зголемено учество во политичкиот живот, преку организирање -трибини -средби	Граѓански организации Координатор за еднакви можности	посетители -бр.на жени кандидати	Новаци Граѓански организации	5.000,00 ден.
6. Родова еднаквост преку образование	6.1. Подршка на образовните потреби на деца во училишна возраст (самохрани и ниско образовни родители) – ангажирање на образовни асистенти 6.2 Информирање на ученици кои го завршуваат основното образование за можностите кои ги нудат нетипичните образовни профили (поради недоволен интерес на девојчињата и момчињата за изучување на нетипични образовни профили)	КЕМ Координатор за еднакви можности ОУ Славко Лумбарковски-Новаци Граѓански организации	Бр. На одржани работилници Посетеност	Општина Новаци Граѓански организации	5.000,00 ден. МОН(ангажиран на образовни асистенти)

За реализација на претходно наведените активности , средствата ќе се обезбедат од Општина Новаци во износ од 40.000 денари, додека за дополнително финансирање на активностите ќе бидат побарани средства од донатори.

Мониторинг и евалуација

За успешна имплементација на Акциониот план за 2025 година, потребно е да се спроведе мониторинг во периодот кој го покрива овој датум, како и евалуација за проценка на успешноста на реализацијата на акциониот план и неговото влијание на еднаквите можности на жените и мажите во Општина Новаци. Основни методи кои ќе бидат користени во мониторингот и евалуацијата се: Комисијата за еднакви можности на жените и мажите при Советот на Општина Новаци и Координаторката за еднакви можности која го изработи овој документ ќе го следат текот и динамиката на спроведување на Програмата и ќе даваат свои оценки како и предлози за неопходни промени се со цел постигнување на утврдените цели. До Секторот за еднакви можности при Министерството за труд и социјална политика од страна на координаторот за еднакви можности на мажите и жените ќе се доставува годишен извештај за имплементација на активностите и реализацијата на целите.

Оваа програма влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе биде објавена во “Службен гласник” на Општина Новаци, а ќе се применува од 01.01.2025 година.

Претседател
на Совет на Општина Новаци
Славица Најдовска Стојковска